

μάτιον χαρτίου υπογεγραμμένον, — μ' ὅλον τοῦτο εἶσαι βέβαιος ὅτι τὰ χρήματα θέλουν ἐπανέλθειν εἰς τὸ ταμεῖόν σου, διότι ὑπάρχουσι νόμοι, δυνάμει τῶν ὁποίων ὁ χρεώστης ἀναγκάζεται ν' ἀποδώσῃ αὐτά. Δανείζεις τὰ χρήματά σου, καὶ πρὶν παρέλθῃ ἡ προθεσμία, πτωχεύει ὁ δανεισθεὶς· σὲ προσφέρει τὸ ἥμισυ ἢ τὸ τεταρτημόριον τῆς ποσότητος, καὶ ἀναγκάζεται νὰ τὸν ἐξοφλήσῃς, διότι ὁ νόμος οὕτω διέταξε. Μεταβαίνει εἰς ἄλλην πόλιν ἢ ἐπικράτειαν, καὶ διὰ μίαν, δύο ἢ τρεῖς ἐβδομάδας μένεις περιωρισμένος εἰς τὸ λοιμοκαθαρτήριο, καὶ διόλου δὲν τολμᾷς νὰ ἐγγίξῃς ἄνθρωπον, ἢ νὰ εἰσέλθῃς εἰς συναναστροφὴν· καὶ διατί τοῦτο; διότι ὁ νόμος οὕτω θέλει. Πλέεις εἰς τὸ ἀχανές πέλαγος, μακρὰν πάσης κοινωνίας· πολεμικὴ ναῦς, ἴσως ἀνήκουσα εἰς ἄλλο ἔθνος, χιλιάδας μιλίων μακρὰν τοῦ ἰδιοῦ σου, σὲ προσταδεύει νὰ σταθῇς καὶ νὰ δείξῃς τὴν σημαίαν σου. Ἀξιωματικὸς τις ἀναβαίνει εἰς τὸ πλοῖον, ζητεῖ τὰ χαρτῖά σου, καὶ ἀπαιτεῖ νὰ τὸν συνοδεύσῃς εἰς τὸ πλοῖόν του. Ἄν δὲν κλίνῃς, ἐκτίθεσαι εἰς κινδύνους, καὶ ἴσως εἰς κίνδυνον. Εἶναι ὁ νόμος τοῦ ἔθνους σου, καὶ ὅλων τῶν ἐθνῶν, ὅστις σὲ ὑποχρεώνει νὰ ἐφοδιάζεσαι ἀπὸ τὰ χαρτῖα ταῦτα, καὶ νὰ τὰ παρυσιάζῃς εἰς τοιαύτας περιστάσεις. Εἰς ξένον λιμένα, πρόξενος τοῦ ἰδιοῦ σου ἔθνους σὲ συμβουλεύει, καὶ, χρεῖας τυχοῦσης, σὲ ὑπερασπίζεται. Ὁ νόμος διατάττει αὐτὸν νὰ πράττῃ οὕτω. Βλέπεις ἄνθρωπον βιαιῶς καὶ ἐκ προμελέτης ἀφαιροῦντα τὴν ζωὴν ἄλλου· καὶ ὅμως οὐδεὶς προσβάλλει τὸν φονεῦντα, ἢ ἀπαλλάττει τὸν εἰς θάνατον καταδεδικασμένον, διότι ὁ νόμος ἀπεφάσισε νὰ θανατωθῇ τοιοῦτοτρόπως. Ὁ νόμος συσταίνει σχολεῖα, καὶ ὑποχρεώνει τοὺς γονεῖς νὰ στέλλωσιν εἰς αὐτὰ τοὺς υἱοὺς καὶ τὰς θυγατέρας των. Ὁ νόμος βοηθεῖ τὸν πτωχὸν νὰ λαμβάνῃ τὰ δίκαιά του ἀπὸ τὸν πλούσιον, καὶ ἄλιν προστατεύει τὸν πλούσιον, ὥστε οἱ πένητες νὰ μὴ λαμβάνωσι μᾶλλον παρὰ τὸ δίκαιόν των. Λέγει τις τὰ πάνδεινα περὶ τῶν ἐν ἐξουσίᾳ, καὶ μ' ὅλον τοῦτο μένει ἀνενόχλητος, διότι ὁ νόμος τὸ συγχωρεῖ· εἶναι δὲ πάλιν νόμοι, τοὺς ὁποίους ἅπαντες ἢ σχεδὸν ἅπαντες μισοῦν, ἢ κηρύττουν ἀνωφελεῖς, ἢ καὶ σκληροὺς, καὶ ὅμως ὑποτάσσονται εἰς αὐτοὺς χωρὶς φυσικῆς τινὸς βίας. Ὁ νόμος κατεσκευάσασε λεωφόρους, ἤνωσε ποταμούς, διεχώρισε βουνά· ἀφαίρει χρήματα διὰ τὸ δημόσιον ὄφελος, καὶ ἐξ ἄλλου μέρους προστατεύει αὐτά· στέλλει ἐκστρατείας εἰς μακρυνὰς χώρας· ἐθεμελίωσε βιβλιοθήκας, καὶ συλλογὰς τεχνουργημάτων· κοσμεῖ καὶ καθωραΐζει. Ὁ νόμος φροντίζει ὥστε ὁ ἔμπορος νὰ μετρή μὲ σωστὸν πῆχυν, καὶ τὸν λέγει μὲ ποῖον ἀργύριον νὰ πληρὸν τὰ χρῆματά του· καταδικάζει τὰ νοσώδη τρόφιμα, ἀπαγορεύει τὴν πολυγαμίαν, παιδεύει τὰς ἀναφανδὸν γινομένας κακοηθείας, ἐπεμβαίνει ἂν τὸ ἔργον σου ἐνοχλῇ ἄλλους, σὲ ὑποχρεώνει κάποτε νὰ λάβῃς ὄπλα, ἄλλοτε σ' ἐμποδίζει νὰ μεταχειρισθῇς αὐτά πρὸς ἐκδίκησιν τῆς φανερωτέρας ἀδικίας, καὶ ἄλλοτε πάλιν συγχωρεῖ νὰ τὰ

μεταχειρίζεσαι. Τί λοιπὸν εἶναι ὁ νόμος οὗτος, ὁ ἄορατος, καὶ ὅμως ὁρατός, διὰ τῶν πανταχοῦ ἀποτελεσμάτων του, ὅστις μὲ συνοδεύει ὅπου καὶ ἂν ὑπάγω, εἰσχωρεῖ εἰς ὅλας τὰς σχέσεις τῶν ἀνθρώπων πρὸς ἀνθρώπους, πρὸς ζῶα καὶ πράγματα, καὶ, τὸ παραδοξότερον, ποτὲ δὲν διαλείπει ἢ ἀναβάλλεται, ἀλλ' ἐξακολουθεῖ νὰ ἐνεργῇ, καὶ κατ' ἐκάστην πλάττει νέους κανόνας καὶ κανονισμοὺς διὰ τὴν διαγωγὴν καὶ τὰς διαφοροὺς σχέσεις τοῦ ἀνθρώπου, καὶ μὲ ἀκατάπαυστον καὶ ἀνεξάντλητον δραστηριότητα ἐπιλαμβάνεται πάσης νέας καταστάσεως ἀνθρώπων τε καὶ πραγμάτων;

ΤΟ ΕΠΙ ΓΗΣ ΚΑΤΟΙΚΗΤΗΡΙΟΝ ΤΟΥ ὙΨΙΣΤΟΥ.

ΛΕΓΕΤΑΙ εἰς τὰς Γραφὰς ὅτι ὁ οὐρανὸς εἶναι ὁ θρόνος τοῦ Θεοῦ, καὶ ἡ γῆ ὑποπόδιον τῶν ποδῶν αὐτοῦ· καὶ ὅτι ὁ οὐρανὸς καὶ ὁ οὐρανὸς τῶν οὐρανῶν δὲν ἀρκοῦν νὰ χωρέσωσιν αὐτόν. Πόσον ὑψηλὴ ἔννοια! Πόσον ὁ εὐλογητὸς Θεὸς ὑπερβαίνει πᾶν ὅ,τι ἡμεῖς δυνάμεθα νὰ συλλάβωμεν περὶ αὐτοῦ!

Ἄλλ' ὁ Ὑψίστος οὗτος καὶ Ὑπέρτατος Θεὸς, ὁ κατοικῶν τὴν αἰωνιότητα, συγκαταβατικῶς λέγει, “Ἐπὶ τίνα ἐπιβλέψω, ἀλλ' ἢ ἐπὶ τὸν ταπεινὸν καὶ ἡσύχιον, καὶ τρέμοντα τοὺς λόγους μου;” Οὐ μόνον δ' ἐπιβλέπει εἰς τὸν τοιοῦτον, ἀλλὰ καὶ κατοικεῖ ἐν αὐτῷ. Ὁ ἐνταῦθα ταπεινὸς ὀνομάζεται ὑπὸ τοῦ Κυρίου ἡμῶν πτωχὸς τῷ πνεύματι. Τίποτε δὲν βλέπουσιν ἐπὶ γῆς οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ Κυρίου τόσον ἀσμένως, ὅσον τὸν ἀληθῶς ταπεινόφροντα, τὸν συντετριμμένον τὴν καρδίαν, καὶ ἀκούοντα τοὺς λόγους αὐτοῦ μετ' εὐλαβείας καὶ υἱικῆς ἀγάπης.

Ὁ ὑπέρτατος Κύριος τοῦ παντός δὲν κατοικεῖ εἰς ναοὺς χειροποιήτους. Ἀπαντες οἱ τοιοῦτοι ναοὶ φθείρονται καὶ καταπίπτουσιν, ἢ δὲ ψυχὴ διαμένει ἀθάνατος. Εἰς ψυχὰς, λελυτρωμένας ὑπὸ τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ, καὶ ἀνακαινισμένας διὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἐνοικεῖ εὐχαρίστως ὁ Θεός. “Οὐκ οἴδατε,” λέγει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος πρὸς τοὺς Κορινθίους, “ὅτι ναὸς Θεοῦ ἐστε, καὶ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ οἰκεῖ ἐν ὑμῖν;” Καὶ πάλιν, “Ὑμεῖς γὰρ ναὸς Θεοῦ ἐστε ζῶντος· καθὼς εἶπεν ὁ Θεός, “Ὅτι ἐνοικήσω ἐν αὐτοῖς καὶ ἐμπεριπατήσω, καὶ ἔσομαι αὐτῶν Θεός, καὶ αὐτοὶ ἔσονται μοι λαός.” Αὐτοὶ εἶναι ἄπειρον, ἀπερίοριστον πνεῦμα, πανταχοῦ παρὼν καὶ τὰ πάντα πληρῶν. Κομφότατα καὶ ἐμφοτικώτατα εἶπεν ὁ Δαβὶδ, “Ποῦ πορευθῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός σου, καὶ ἀπὸ τοῦ προσώπου σου ποῦ φύγω; Ἐὰν ἀναβῶ εἰς τὸν οὐρανόν, σὺ ἐκεῖ εἶ· Ἐὰν καταβῶ εἰς τὸν ἄδην, πάρει· Ἐὰν ἀναλάβω τὰς πτέρυγας τῆς αὐγῆς, καὶ κατασκηνώσω εἰς τὰ ἔσχατα τῆς θαλάσσης, καὶ ἐκεῖ θέλει μὲ ὁδηγήσῃς ἢ χεῖρ σου, καὶ ἡ δεξιὰ σου θέλει μὲ κρατεῖν. Ἐὰν εἶπω, Ἀλλὰ τὸ σκότος θέλει μὲ σκεπάσει, τότε καὶ ἡ νύξ αὐτὴ θέλει εἰσδαίφως τριγύρω μου· ναί, τὸ σκότος δὲν σκεπάζει τίποτε ἀπὸ σέ· μάλιστα ἡ νύξ λάμπει ὡς ἡ ἡμέρα· εἰς σὲ τὸ σκότος εἶναι καθὼς καὶ τὸ φῶς.”

Τὰ πάντα πληρῶν, ἔχει μ' ὅλον τοῦτο τὴν καρδίαν τοῦ εὐσεβοῦς καὶ ταπεινόφρονος ὡς κατοικητήριον αὐτοῦ, καὶ προκρίνει αὐτὴν παρὰ τὴν σκηνὴν τὴν ὑπὸ τοῦ Μωϋσέως ἐν τῇ ἐρήμῳ κατασκευασθεῖσαν, ἢ τὸν λαμπρὸν καὶ μεγαλοπρεπῆ ναὸν τὸν οἰκοδομηθέντα ὑπὸ τοῦ Σολομῶντος ἐπὶ τοῦ ὄρους Σιών. Καὶ ἡ σκηνὴ καὶ ὁ ναὸς πρὸ πολλοῦ ἐξηφανίσθησαν, ἀλλ' ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου ζῇ, μολόντι ὁ θάνατος φονεὺς τὸ σῶμά του, καὶ μετατρέπει αὐτὸ εἰς χοῦν.

Ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ἡ καρδία εἶναι τὸ πᾶν. Αὐτὸς δὲν ἐπιβλέπει εἰς τὴν ἐξωτερικὴν ἐπιφάνειαν, ἀλλ' εἰς τὴν καρδίαν· αὕτη δὲ εἶναι γυμνὴ καὶ τετραχηλισμένη ἔμπροσθεν του. Ἄν γέμῃ ἀπὸ ἀνόσια διανοήματα, πάθη, καὶ ἐπιθυμίας, δὲν κατοικεῖ ἐν αὐτῇ. Εἰς τὸν ναὸν τῶν Ἱεροσολύμων ἐνδιέτριβεν ὁ Θεός, μέχρις οὗ κατέστη σπήλαιον ληστῶν· τότε δὲ παρήτησεν αὐτὸν, καὶ ἀφῆκε τοὺς νικητάς Ῥωμαίους νὰ κατεδαφίσωσιν αὐτὸν, εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ μείνῃ λίθος ἐπὶ λίθῳ. Αὐτὸ τοῦτο πάσχει ἡ καρδία, ἥτις ἐγκαταλείπεται ὑπὸ τοῦ Πνεύματος τοῦ Θεοῦ διὰ τὰς ἁμαρτίας της.

Ἰδιον τοῦ ἀνθρώπου εἶναι νὰ ἐκπλήσσεται ἀπὸ ἐξωτερικὰ φαινόμενα. Ἡ μεγαλοπρέπεια τοῦ ναοῦ ἐκίνησεν εἰς θαυμασμόν τοὺς μαθητάς, καὶ ἔκαμεν αὐτοὺς νὰ εἴπωσι, “Διδάσκαλε, Ἴδε ποταποὶ λίθοι καὶ ποταπαὶ οἰκοδομαί!” Ἀλλ' ἐκεῖνος πάραυτα προσεῖπε τὸν ὄλεθρον τούτων ἀπάντων. Εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ἐφαίνοντο ὡς οὐδέν. Τοῦ ἐνδόξου Θεοῦ ἡ πνευματικὴ λατρεία δὲν ἡλαττώθη ποσῶς, ἀφοῦ κατεκρημνίσθη ὁ πολυτελής καὶ λαμπρὸς ἐκεῖνος ναός· οὔτε θέλει ἀπολέσει κανὲν μέρος τῆς πνευματικῆς λατρείας του, ὅταν διαλυθῶσιν ὅλα τὰ στοιχεῖα τοῦ παρόντος κόσμου εἰς τὴν καυστηρὰν θερμότητα τῆς τελευταίας ἡμέρας. Οἱ ἅγιοι ἄγγελοι, καὶ ἡ ὁμήγυρις τῶν πρωτοτόκων, καὶ τὰ πνεύματα τῶν δικαίων τετελειωμένων, θέλουσιν ζῇ μετὰ τὴν διάλυσιν τοῦ παρόντος κόσμου, καὶ ἕκαστος αὐτῶν θέλει εἶσθαι ναός, ἐν ᾧ θέλει κατοικεῖν ὁ αἰώνιος καὶ ἅγιος Θεός· καὶ λατρεύεσθαι διὰ παντός. Ὁ Ἀποστολὸς Παῦλος παριστάνει ὅλους τοὺς πιστοὺς ὡς οἰκοδομημένους ἐπὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ θεμελίου καὶ ἀκρογωνιαίου λίθου, καὶ οὕτω ἀποτελοῦντας ναὸν ἅγιον ἐν Κυρίῳ, εἰς κατοικητήριον τοῦ Θεοῦ ἐν Πνεύματι.

ΛΕΙΟΣΗΜΕΙΩΤΟΙ ΟΡΙΣΜΟΙ.

Τὰς ἐπομένας ἀποκρίσεις ἔδωκεν ἐγγράφους πρὸ ὀλίγων ἐτῶν κατὰ τὸν καιρὸν τῆς ἐν Γαλλίᾳ.

Τί ἐστὶν αἰωνιότης;

Ἡμέρα, ἥτις οὔτε χθὲς ἔχει, οὔτε αὔριον.

Τί ἐστὶ Θεός;

Ὁ ἅγιος τῆς αἰωνιότητος.

Τί ἐστὶν εὐγνωμοσύνη;

Ἡ μνήμη τῆς καρδίας.

Τί ἐστὶν ἀρετή;

Ἡθικὴ δύναμις.

Τί ἐστὶν ὁρθὸς λόγος;

Ἡ ὁριμότης τοῦ νοός.

Τί ἐπανάστασις;

Δένδρον μὲ τὴν ῥίζαν ἐπάνω, καὶ τὴν κορυφὴν κάτω.

ΘΗΒΑΙΚΟΝ ΠΙΝΑΚΙΟΝ.

Εἰς τὸ ἀνώτατον μέρος τῆς ὀπισθεν εἰκονογραφίας παριστάνεται ἡ θεία τριάς τῶν Αἰγυπτίων, — Ὅσιρις, ὁ παγκόσμιος πατήρ, ἡ ἐνεργὸς ἀρχὴ ὅλων τῶν πραγμάτων· Ἴσις, ἡ παγκόσμιος μήτηρ· καὶ Ὡρος, ὁ υἱὸς αὐτῶν, ἡ φανέρωσις τῆς συννηνωμένης ἐνεργείας ἡ ἐπὶ ῥοῆς των.

Ὁ πρῶτος κρατεῖ εἰς τὴν δεξιάν του ποιμαντικὴν ῥάβδον, καὶ εἰς τὴν ἀριστεράν του μάστιγα, δηλῶν ὅτι παιδεύει τὰς ἀταξίας τοῦ λαοῦ του.

Εἰς τὸ σχῆμα τῆς Ἰσιδος δὲν ὑπάρχει τίποτε ἀξιοσημείωτον· ἀλλ' ὁ Ὡρος ἔχει κεφαλὴν ἱέρακος, ἀντὶ ἀνθρωπίνης, πρὸς φανέρωσιν τῆς ἄκρας ἀγρυπνίας καὶ ταχύτητος τοῦ Θεοῦ, εἰς τὸ παρατηρεῖν καὶ θεραπεύειν τὰς χρείας τῶν πλασμάτων του.

Ὅλα σχεδὸν τὰ ἔθνη ἐδανείσθησαν ἐκ τῶν Γραφῶν θρησκευτικὰς ἰδέας καὶ ἱεροπραξίας. Τὸ περὶ Τριάδος τοῦ Θεοῦ δόγμα, λόγου χάριν, ἐπεκράτει εἰς πλείστας χώρας, ἀπομεμακρυσμένας ἀπ' ἀλλήλων, καὶ διόλου ἀποκεχωρισμένας. Οἱ Ἰνδοὶ ἔχουσι τρισυπόστατον Θεότητα, — Βραχμᾶν, Βησνοῦν, καὶ Σηβᾶν. Ἡ Χαλδαϊκὴ θεολογία ἀνεγνώριζε τρεῖς ἀρχάς· ἡ Περσικὴ ἐδίδασκε τὴν λατρείαν τοῦ “Τριπλασίου Μίθρα.” Εἰς τὰς ἐρήμους τῆς Σιβηρίας εὐρέθη νομισματοδόσημον, μ' ἐπιγραφὴν τῷ Τρισυποστάτῳ Θεῷ. Ἰχνη τοῦ αὐτοῦ δόγματος παρατηροῦνται εἰς τὴν Ἰαπωνίαν, καὶ ἐτι μᾶλλον εἰς τὴν Κίνα· διότι οἱ Σῖναι δοξάζουν ἕνα ὑπέρτατον Θεόν, τὸν δημιουργὸν τοῦ παντός, καὶ δύο ἄλλους κυβερνήτας τῆς αὐτῆς φύσεως, οἵτινες συνάρχουσι μετ' αὐτοῦ, ὁ μὲν εἰς τὸν ἄνω, ὁ δὲ εἰς τὸν κάτω κόσμον. “ὅταν οἱ Σῖναι ἐγερθῶσι τὸ πρῶτ’,” λέγει περὶ τῆς ἀνατολῆς, καὶ μὲ τὰς χεῖρας συνενωμένας, λέγουσιν, “Ὁ ἐν τριάδι Θεὸς νὰ μᾶς φυλάξῃ ἐν τῷ νόμῳ αὐτοῦ.” Ὁμοία πίστις ἐπικρατεῖ καὶ εἰς τὸν νέον κόσμον, διότι οἱ κάτοικοι τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς ἔχουσι τὸν Τάγγα-Τάγγαν, ἡ τὸν ἐν τρισὶ προσώποις ἕνα Θεόν.

Πόθεν ἄρα διεδόθη τοιοῦτον δόγμα εἰς τόσα διάφορα μέρη τοῦ κόσμου; Σὰρξ καὶ αἷμα ἦτον ἀδύνατον ν' ἀποκαλύψωσιν αὐτὸ, καθὼς ὑπερβαῖνον τὰ στενὰ ὅρια τοῦ ἀνθρωπίνου νοός. Ἀλλ' αἱ Γραφαὶ γέμουσιν αὐτοῦ, καὶ ἐκ τούτων μόνον, ἡ ἐξ ἀποκαλύψεων γενομένων εἰς τοὺς Πατριάρχας πρὸ τοῦ ἐγγράφου νόμου, πρέπει νὰ ἐπήγασεν ἡ περὶ αὐτοῦ γνώσις. “Ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν,” λέγει ὁ Μωϋσῆς· ἡ λέξις Θεὸς εἰς τὴν φράσιν ταύτην εἶναι εἰς τὸ Ἑβραϊκὸν πρωτότυπον Ἐλοχίμ, τούτεστιν ὄνομα τοῦ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ, ἐμφαίνον τὴν Ἀγίαν Τριάδα· τὸν Πατέρα ὡς τὴν πηγὴν πάσης ἀγαθότητος,